

ISSUE
Nº8

EUROPEAN OPEN
SCIENCE SPACE

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

1st INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
CONFERENCE

INNOVATIVE SOLUTIONS
IN SCIENCE:
BALANCING THEORY
AND PRACTICE

OCTOBER 28-30, 2024, SAN FRANCISCO, USA

**EUROPEAN OPEN
SCIENCE SPACE**

**Proceedings of the 1st International Scientific
and Practical Conference
"Innovative Solutions in Science: Balancing
Theory and Practice"
October 28-30, 2024
San Francisco, USA**

Collection of Scientific Papers

USA, 2024

UDC 01.1

Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference «Innovative Solutions in Science: Balancing Theory and Practice» (October 28-30, 2024. San Francisco, USA). European Open Science Space, 2024. 183 p.

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The conference is registered in the database of scientific and technical events of UkrISTEI to be held on the territory of Ukraine (Certificate №504 dated 18.09.2024).

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

Мандрик О.Є., Хухліна О.С., Калініченко В.А.
ЕВОЛЮЦІЯ СТЕАТОТИЧНОЇ ХВОРОБИ ПЕЧІНКИ ДО
СТЕАТОГЕПАТИТУ ТА ЦИРОЗУ: ПРОГНОСТИЧНІ ФАКТОРИ..... 136

Section: Pedagogy, Philology and Linguistics

Гоголева Г.О., Дрозд О.В.
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОСТОСУНКІВ
БАТЬКІВ ІЗ ДІТЬМИ-ПІДЛІТКАМИ З ПРОЯВАМИ ДЕВІАЦІЙ..... 139

Kotlar I.
EDUCATIONAL BARRIER-FREE: RELEVANCE AND FEATURES
OF IMPLEMENTATION DURING THE WAR..... 142

Шевель А., Аторіна В.М.
ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ВИДІВ ПОРУШЕНЬ
МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ..... 145

Степанюк А., Дубиняк Н., Миколишин М.
СИСТЕМА НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ НА
ФОРМУВАННЯ БІО(ЕКО)ЕТИЧНОЇ МОДЕЛІ ПОВЕДІНКИ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 148

Vasylyshyna N., Gura O.
ARTIFICIAL INTELLIGENCE TOOLS FOR MASTERING THE
UNIVERSITY COURSE "CONTEMPORARY ISSUES IN BUSINESS
MANAGEMENT"..... 153

Пилипенко Б., Аторіна В.М.
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ НАРОДНОЇ ГРИ..... 156

Section: Psychology

Селюкова Т., Стеценко А.
ФЕНОМЕН ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРЯННЯ: ЙОГО СИМПТОМИ
ТА МЕХАНІЗМИ УНИКНЕННЯ..... 160

Варгата О., Антонова З.
СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ МОДЕЛІ
САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОГО
НАПРЯМУ..... 164

5. Миронова С. П., Гаврилов О. П., Матвеева М. П. Основи корекційної педагогіки : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський: [Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка, 2010. 263 с.
6. Павлюк Т., Ковалик К. До проблеми організації корекційно педагогічної роботи зі старшими дошкільниками з дислалією. Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти: матеріали III Міжнародних педагогічних читань пам'яті професора Т. І. Поніманської. Рівне : РДГУ ім. Т. І. Поніманської, 2020. С. 172–173

СИСТЕМА НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ НА ФОРМУВАННЯ БІО(ЕКО)ЕТИЧНОЇ МОДЕЛІ ПОВЕДІНКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Степанюк Алла

д.п.н., професор

Дубиняк Наталія

здобувач вищої освіти магістерського рівня

Миколишин Марія

здобувач вищої освіти магістерського рівня

Кафедра загальної біології та методики навчання

природничих дисциплін

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка, Україна

В умовах воєнного стану все більш очевидним стає те, що ціннісні моделі взаємодії, які згенеровані у соціальних практиках, вимагають суттєвого переосмислення. Зростання цінності інформації на протипагу цінності життя у всіх його проявах, спонукає науковців до зосередження уваги на актуальності етичних знань.

На початку XXI ст. проблема формування біо(еко)етичної моделі поведінки здобувачів освіти отримала обґрунтування в дослідженнях В. Бак, М. Драбик, Г. Жирської, І. Назарко, А. Степанюк, О. Троцької та ін. [1;5;7;8;9]. Однак, широкомасштабна збройна агресія росії проти України вносить певні корективи у процес біоетичного виховання молоді.

Етичність, як відомо, визначається культурою суспільства. Більшість культурних традицій базуються на методології антропоцентризму, яка визнає моральні обов'язки лише перед людьми, протиставляючи себе світові природи [2;3;4]. Тому антропоцентризм не узгоджується з фундаментальними принципами сучасної етики. В даний час сформувалося усвідомлення того, що людина – це частина природи, яка розвивається одночасно зі всім живим на Землі. Тому, лише стратегія поведінки на основі положень концепції біоцентризму, яка вважає, що не один вид і не декілька видів, а все живе на

Землі має право на існування, і що саме вся біота, а не лише людина, повинна стати центром уваги, дозволить сформувати основи поведінки людини в біосфері, адекватної вимогам сьогодення [6].

Концепція біоцентризму узгоджується з сучасним баченням природничо-наукової картини світу, згідно з яким природа розглядається як система взаємопов'язаних підсистем різного рівня складності, між якими існує субординаційний, ієрархічний зв'язок. Модель нової саморегулюючої "творчої" картини світу охоплює і всі соціальні сфери життя, оскільки поняття "природа" поєднує всебічний взаємозв'язок всіх матеріальних, енергетичних та інформаційних феноменів, включаючи суб'єктивно-суб'єктивні відносини. Так, наприклад, структурними компонентами біосфери є близько 2 млн. видів організмів, кожний з яких займає певну екологічну нішу і виконує специфічні функції, які в своїй сукупності забезпечують стабільність глобальній екосистемі. Вид *Homo sapiens* лише один з них. Всі види організмів знаходяться у зв'язку супідрядності щодо біосфери. Вони є окремими формами популяційно-видового рівня організації життя, яким притаманні цілісність, системність, різноманітність.

На наше переконання, сформувати етичне ставлення до всього живого можливо за умови, коли людина пройметься новим екологічним, біосферним мисленням, перейде до рівноправного співробітництва з природою, усвідомить, що не має права піднімати руку на те, що нею не створено. В цьому і полягає сутність біо(еко)етичної моделі поведінки.

Проведений аналіз шкільних підручників для учнів 10-11 класів засвідчив про наявність у них достатньої кількості завдань аналізу, порівняння, узагальнення інформації. Звичайно, формування цих прийомів у школярів є основою виконання завдань на виявлення власного судження. Але лише їх недостатньо для розкриття емоційно-ціннісного компонента змісту програмового матеріалу. А завдань на «Ставлення» у всіх проаналізованих підручниках недостатня кількість. Тому одним із напрямків підвищення ефективності формування біо(еко)етичної моделі поведінки ми вважаємо збільшення в шкільних підручників кількості завдань на формування емоційно-ціннісного ставлення до суб'єктів живої природи, благоговійного ставлення до життя у всіх його проявах.

Наведемо приклади розроблених нами навчально-пізнавальних завдань, виконання яких сприяє формуванню біо(еко)етичної моделі поведінки.

Частково-пошукові завдання

1. Завдання з нестачею вихідної інформації. (Які традиції українців сприяють збереженню природи? Наведіть приклади свят або звичаїв, які допомагають охороняти довкілля. Які права тварин повинні бути враховані при проведенні наукових експериментів? Які принципи є основними для захисту цих прав?)

2. **Вивчення впливу війни на традиційне використання рослин і тварин.** (Розгляньте, як війни і конфлікти вплинули на використання рослин і

тварин у традиційних культурах. Як змінюється ставлення до природи в умовах війни?)

3. Оцінка ролі міжнародних організацій у збереженні природи під час конфліктів. (Назвіть основні міжнародні організації, які займаються захистом довкілля в зонах конфліктів, і проаналізуйте їх ефективність).

4. Завдання на доповнення незавершених тверджень. (Забруднення водойм є небезпекою для..., оскільки... Для збереження біорізноманіття потрібно перш за все... **Сміттєзвалища є проблемою для..., бо...**(Сміттєзвалища є проблемою для навколишнього середовища і здоров'я людей, бо вони забруднюють повітря, ґрунти і води, а також є джерелом небезпечних відходів і токсинів). Якщо на Землі зникнуть комахи, то... (Якщо на Землі зникнуть комахи, то це призведе до порушення екологічних ланцюгів, оскільки комахи є важливими запилювачами рослин, а їх відсутність може загрожувати продовольчій безпеці і біорізноманіттю).

Проблемні завдання

1. Завдання-проблеми. (Глобальне потепління продовжує прискорювати танення льодовиків. Які альтернативні джерела енергії допоможуть зменшити викиди вуглецю в атмосферу, і як їх використання може вплинути на зміни клімату? Проблема вирубки лісів стоїть надзвичайно гостро. Чи достатньо тільки відновлення лісів для збереження біорізноманіття, чи потрібно запроваджувати інші заходи?)

2. Завдання-парадокси. (Чому чисельність деяких хижих видів тварин на певних територіях значно зросла після введення заповідного статусу для цих зон, однак кількість їх жертв зменшується? Як це впливає на екосистему? (Причиною може бути те, що через захищеність хижаків зростає їх популяція, але жертви можуть пристосовуватися до нових умов, змінюючи свої поведінкові стратегії або мігруючи.). У містах із високим рівнем забруднення повітря багато рослин демонструють прискорене зростання. Що може бути причиною цього явища? (Деякі рослини можуть адаптуватися до забрудненого середовища, використовуючи викиди для фотосинтезу, але це може мати негативні наслідки для їх якості та поживності.)

Дослідницькі завдання

1. Завдання на пояснення проблеми, встановлення причинно-наслідкових зв'язків. (Поясніть, чому глобальне потепління впливає на зменшення популяцій арктичних тварин. Які заходи можуть бути вжиті для їхнього захисту? Проект: «Роль громадських ініціатив у збереженні довкілля у моєму місті». Завдання: зберіть інформацію про місцеві ініціативи щодо переробки сміття, енергоефективності, охорони лісів або водойм, і представте свої результати у вигляді презентації або стенду.)

2. Завдання на знаходження конструктивних вирішень певної проблеми. (Розробіть програму зменшення вуглецевого сліду для середньої родини. Які зміни в щоденних звичках можуть значно зменшити викиди CO₂? Які заходи можуть бути вжиті для відновлення деградованих лісових екосистем після

масштабних вирубок? Пропонуйте конкретні кроки, включаючи законодавчі та практичні рішення.)

Винахідницькі завдання

1. Завдання. (Спроектуйте макет системи збору та переробки дощової води для міського господарства. Які технології допоможуть зробити цей процес економічно вигідним та екологічно безпечним? Запропонуйте ідеї використання біорозкладних матеріалів для упаковки товарів замість пластику. Які ресурси можуть бути використані для виробництва таких матеріалів?).

Прогностичні завдання

1. Завдання. (Уявіть майбутнє через 100 років. Як буде виглядати природа, якщо людство впровадить масштабні заходи для боротьби з глобальним потеплінням? Опишіть екосистеми майбутнього. Що б сталося, якби людина припинила забруднювати планету? Які позитивні наслідки це мало б для екосистем через 50 років?).

Творчо-мистецькі завдання

1. Завдання образотворчого характеру. (Намалюйте картину або зробіть колаж на тему «Життя в гармонії з природою». Підкресліть, як можна інтегрувати природні елементи в сучасне місто. Створіть комікс на тему «Пластик та його вплив на океани». Покажіть наслідки забруднення та шляхи вирішення цієї проблеми.)

Завдання на просвітницьку діяльність

1. Просвітницька акція на тему «Біорізноманіття в твоєму саду». (Проведіть захід серед учнів, пояснюючи важливість збереження різноманітних видів рослин та тварин навіть на маленьких ділянках, таких як сад або город. Розкажіть про практичні кроки для підтримки біорізноманіття (посадка місцевих рослин, відмова від хімічних добрив тощо).

2. Просвітницька акція на тему «Міські екосистеми: як допомогти природі в місті». (Розробіть інформаційну кампанію серед школярів про важливість зелених зон у містах, наприклад, парків, скверів і дахових садів. Поясніть, як кожен може зробити внесок у збереження міських екосистем, навіть живучи в багатоповерхівці).

Завдання на добродійну діяльність

1. Організація акції «Еко-забіг: збираємо сміття під час пробіжки»: (Проведіть акцію, під час якої учасники будуть одночасно займатися спортом і прибирати територію парку чи лісопосадки від сміття. Це допоможе не тільки очистити природу, але й залучити людей до активного способу життя).

2. Організація акції «Теплий дім для кожного». (Проводьте кампанію зі збору старих речей (ковдри, рушники, іграшки) для притулків для безпритульних тварин, забезпечуючи їх теплом та затишком у холодну пору року. Мета – допомогти тваринам пережити зиму).

Завдання на рекламну діяльність

1. Організуйте рекламну кампанію на тему «Збережи воду – збережи життя». (Підготуйте плакати, листівки та відео, що демонструють прості

способи економії води у повсякденному житті, наприклад, під час чищення зубів або прийняття душу. Розкажіть, як такі маленькі кроки можуть мати величезний вплив на збереження водних ресурсів планети).

2. Рекламна кампанія на тему «Життя без пластику – це можливо!» (Розробіть інформаційні матеріали для учнів і батьків, які показують переваги відмови від одноразового пластику. Продемонструйте альтернативи, як, наприклад, еко-сумки, багаторазові пляшки та контейнери для їжі).

Запропоновані нами завдання пройшли апробацію на хіміко-біологічному факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Результати апробації розробленої системи завдань засвідчили, що вони доступні для здобувачів освіти, викликають пізнавальний інтерес та мотивують до активної біоетичної діяльності.

Біо(еко)етична модель поведінки передбачає наявність моральної та етичної грамотності молоді, що є детермінантою, ключовим чинником у забезпеченні миру та стабільності у світі. Під час війни вона стає особливо актуальною, оскільки допомагає зберегти нашу гідність та гуманність у найважчі часи. Формування такої моделі поведінки доцільно розглядати як інвестицію в майбутнє нашого суспільства і як засіб забезпечення миру та гармонії у світі, підвищення якості життя.

Список використаних джерел

1. Бак В. Ф., Данюк М. І., Степанюк А. В. Висвітлення тенденції інтеграції природничих наук та етики в змісті біологічної освіти старшокласників: монографія. Тернопіль: Вектор, 2015. 184 с.
2. Кордюм В. Біоетика: минуле, сучасне і майбутнє. Вісник Національної Академії наук України. 2001. № 12. С. 9-23.
3. Кулініченко В., Пустовіт С. Біоетика як етична концепція. Науковий світ + Атестаційний вісник. 2006. № 5. С. 16-19.
4. Кундієв Ю., Чашин М. Справжній прогрес без високої моралі неможливий. Вісник Національної Академії наук України. 2004. № 10. С.3-7
5. Назарко І., Троцька О., Степанюк А. Біо(еко)етичне виховання: теорія і практика: монографія. Вид. 2-ге, переробл.й доповн. Тернопіль: Вид-во «Вектор», 2012. 244 с.
6. Степанюк А.В. Методологічні основи формування цілісних знань школярів про живу природу. Тернопіль: Вид-во «Богдан», 1998. 164 с.
7. Степанюк А.В. Підготовка майбутніх учителів до формування біоетичних знань школярів. Педагогічний альманах. 2015. Вип. 25. С. 125-131.
8. Степанюк А.В., Драбик М.В. Біо(еко)етична модель поведінки як детермінанта підвищення якості життя. Вісник науки та освіти, Серія (Педагогіка). № 11(17) 2023. С.1061-1075.
9. Троцька О.С. Етичне виховання старшокласників на засадах екологічної етики. Тернопіль : Вид-во «Вектор», 2009, 84 с.

Proceedings of the 1st International Scientific
and Practical Conference
"Innovative Solutions in Science: Balancing Theory and Practice"
October 28-30, 2024
San Francisco, USA

Organizing committee may not agree with the authors' point of view.
Authors are responsible for the correctness of the papers' text.

Contact details of the organizing committee:

European Open Science Space
E-mail: info@eoss-conf.com
URL: <https://www.eoss-conf.com/>

